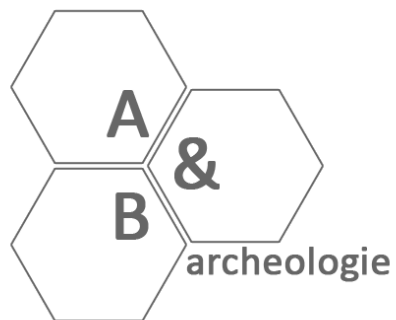

Nota Ertvelde Kroonstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Gwendy WYNS

30-4-2021

Titel: Nota Ertvelde Kroonstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke en Gwendy Wyns

Projectcode bureauonderzoek: 2018G132

Bekrachtigde archeologienota:

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/8152>

Projectcode proefsleuvenonderzoek: 2021C253

Intern projectnummer: 2021.064

Locatiegegevens: Oost-Vlaanderen, Ertvelde (Evergem), Kroonstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 106.708 en Y: 208.190; X: 106.866 en Y: 208.270

Oppervlakte totale plangebied: ca. 4.868m²

Onderzoekbare zone: ca. 4.350m² (ca. 250m² te behouden bomen en ca. 250m² vijver)

Kadastergegevens: Evergem (Ertvelde), Afd. 4, Sectie F, percelen 267Y en 267Z (zie figuur 5)

Topografische kaart: /

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog, veldwerkleider, assistent-aardkundige), Gwendy Wyns (assistent-archeoloog) en initiatiefnemer

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Moerbeke-Waas, 30/4/2021

© Acke & Bracke bv, Damstraat 206A, 9180 Moerbeke. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	5
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	7
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	8
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	9
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	9
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	9
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	9
2. ASSESSMENT	13
2.1. AARDKUNDIGE OPBOUW	13
2.2. ASSESSMENT SPOREN	17
2.3. ASSESSMENT VONDSTEN	21
2.4. ASSESSMENT STALEN	21
2.5. ASSESSMENT CONSERVATIE	21
2.6. DATERING, INTERPRETATIE EN CONFRONTATIE MET VOORGAANDE ONDERZOEKSFASES	22
2.7. SYNTHESE	24
2.7.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	24
2.7.2. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	24
3. SAMENVATTING	26
4. BIBLIOGRAFIE	28
5. BIJLAGES	29

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Ertvelde Kroonstraat (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota¹ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

In het programma van maatregelen, horende bij de bekrachtigde archeologienota, waren de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- In hoeverre is de oorspronkelijke bodem (sub)recent verstoord?
- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?
- Wat is de omvang en begrenzing van deze archeologische sites?
- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?
- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveau's?
- Kan er een link gelegd worden tussen de aangetroffen site en de sites die in het verleden reeds in de omgeving werden onderzocht?

¹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/8152>

1.2.2. Randvoorwaarden

In het programma van maatregelen van de bureaustudie werd het volledige plangebied van ca. 4868m² geadviseerd voor een verder sleuvenonderzoek. Enkele te behouden bomen (ca. 250m²) en de aanwezigheid van een vijverpartij (ca. 250m²) zorgden ervoor dat een iets kleiner oppervlakte onderzoekbaar bleek te zijn. Ook langsheen de westelijke grens diende een buffer van ca. 5m aangehouden te worden ten opzichte van een hoge bomenrij (ca. 150m²). In totaal bleek op die manier een zone van ca. 4200m² goed onderzoekbaar.

Figuur 1 Zicht op de westelijke onbebouwde zone (weiland) met links twee van de te behouden bomen, achteraan bevindt zich de bomenrij op de westelijke grens.

Figuur 2 Twee te behouden bomen in het noordoosten van het terrein.

Figuur 3 Sleuf 2 werd onderbroken ter hoogte van de te behouden boom.

Figuur 4 Zicht op de sterk overwoekerde (bamboe en andere plantengroei) waterpartij in het zuidoosten van het terrein.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven opgelegd, in een uitgesteld traject. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een normale, eenvoudige verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 2 parallelle bijna oost-west georiënteerde proefsleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan werd conform het programma van maatregelen uitgevoerd, met uitzondering van de te behouden bomen (ca. 250m²), de waterpartij (ca. 250m²) en de hoge bomenrij aan de westelijke grens (ca. 150m²). Hier werden de sleuven onderbroken of ingekort. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om de schijnbare afwezigheid van sporen na te gaan of om inzicht te krijgen in een bepaald spoor, alsook om de verstoringsgraad te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze opnieuw gedicht.

De totale oppervlakte van de advieszone bedraagt ca. 4868m², waarvan een zone van ca. 4200m² goed onderzoekbaar bleek te zijn. In totaal werd ca. 490m² onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkinggraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarssleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald (ca. 11,7%), maar desondanks kon een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel dat duidelijk negatief bleek te zijn. Er werden uitsluitend waterhoudende structuren aangetroffen uit de vroegmoderne tijd.

Het archeologisch vooronderzoek werd uitgevoerd conform de Code van Goede Praktijk. Aangezien alle metingen gebeurden met een GPS-aangestuurd systeem met precisie van 1cm werd voorafgaand het veldwerk geen hoofdmeetsysteem aangelegd. Elke proefsleuf en elk kijkvenster werd beschouwd als een individuele werkput. De aangelegde vlakken en de storten van de sleuven en sporen werden onderzocht met een metaaldetector van het type XP Deus. Dit leverde geen relevante vondsten op. Het archeologisch vlak werd opgeschoond en in zones waar sporen voorkwamen, werd een representatief deel uitgebreid om de aard van deze sporen te verifiëren. Alle sleuven en profielen kregen een uniek nummer, werden beschreven en geregistreerd via foto's en opmetingen. Er werden 13 spoornummers uitgedeeld aan archeologisch relevante grondsporen (grachten en greppels). De foto's werden genomen met een camera van het merk Nikon Coolpix W300. Er werden geen vondsten aangetroffen. Er werden geen stalen genomen, gezien hiertoe geen relevante oudere sporen werden aangetroffen. Relevante delen van de putwandprofielen werden opgeschoond en geregistreerd als referentieprofiel. In totaal werden 3 referentieprofielen geplaatst, verspreid over het gehele terrein. Deze tonen een gelijkaardige bodem aan over het volledige plangebied, meer bepaald een AC-profiel met een sterke antropogene invloed op het bodemarchief, waarbij de top van de C-horizont reeds sterk aangeploegd of vergraven werd.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40 tot 60cm onder het huidige maaiveldniveau. De C-horizont bevindt zich in het westelijke deel op ca. +7,45m TAW en in het oostelijke deel op ca. +7,55m TAW. Er is bijgevolg sprake van een minimaal hoogteverschil over het totale plangebied.

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op vrijdag 16 april 2021. Het kraanwerk werd uitgevoerd door Grondwerken Steven Antheunis (SA-grondwerken). Erkend archeoloog Maarten Bracke trad op als veldwerkleider, erkend-archeoloog en assistent-aardkundige, Bert Acke als assistent-archeoloog. Een landmeter van MeetHet stond in voor de opmetingen met GPS-toestel, deze gegevens werden nadien verwerkt tot bruikbaar kaartmateriaal door assistent-archeoloog Gwendy Wyns.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

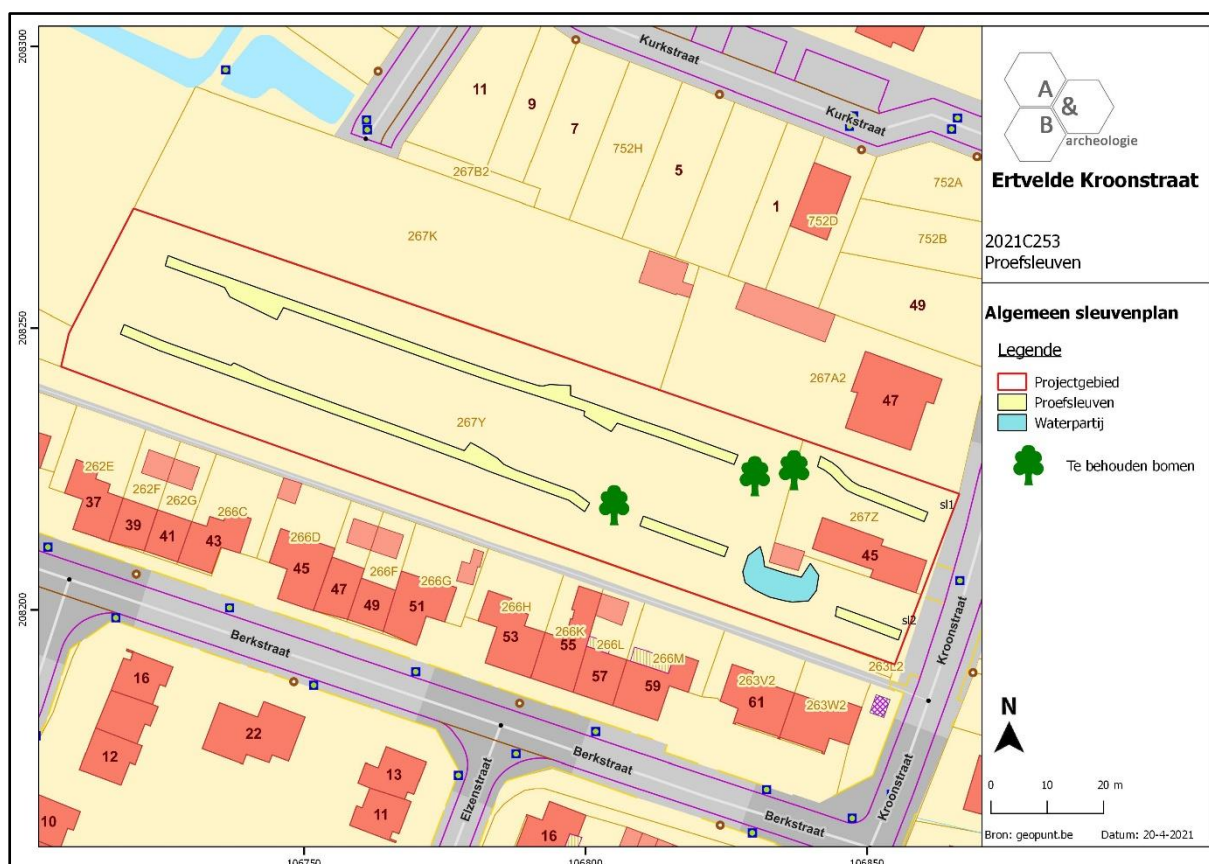
1.3.5. Selectie bronnen

De bekrachtigde archeologienota² van deze site werden als voornaamste bronnen aangewend.

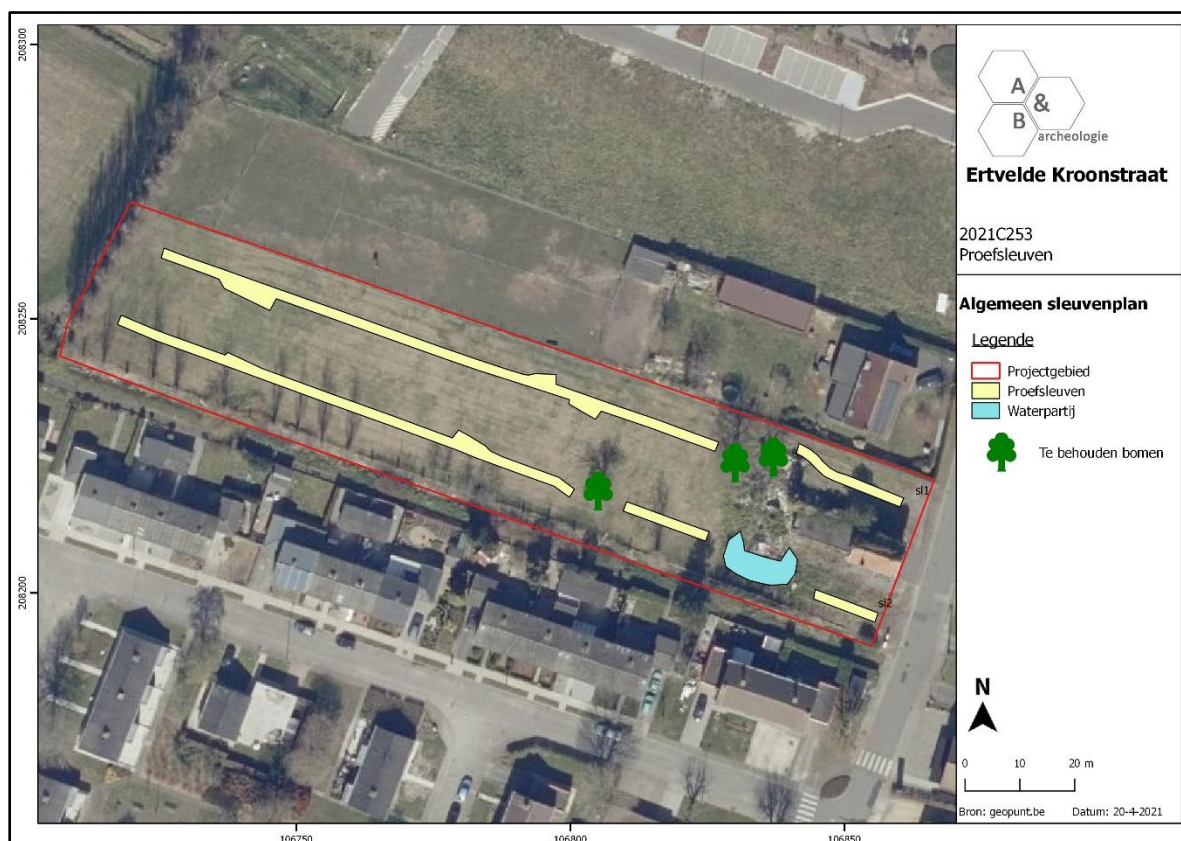
² <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/8152>

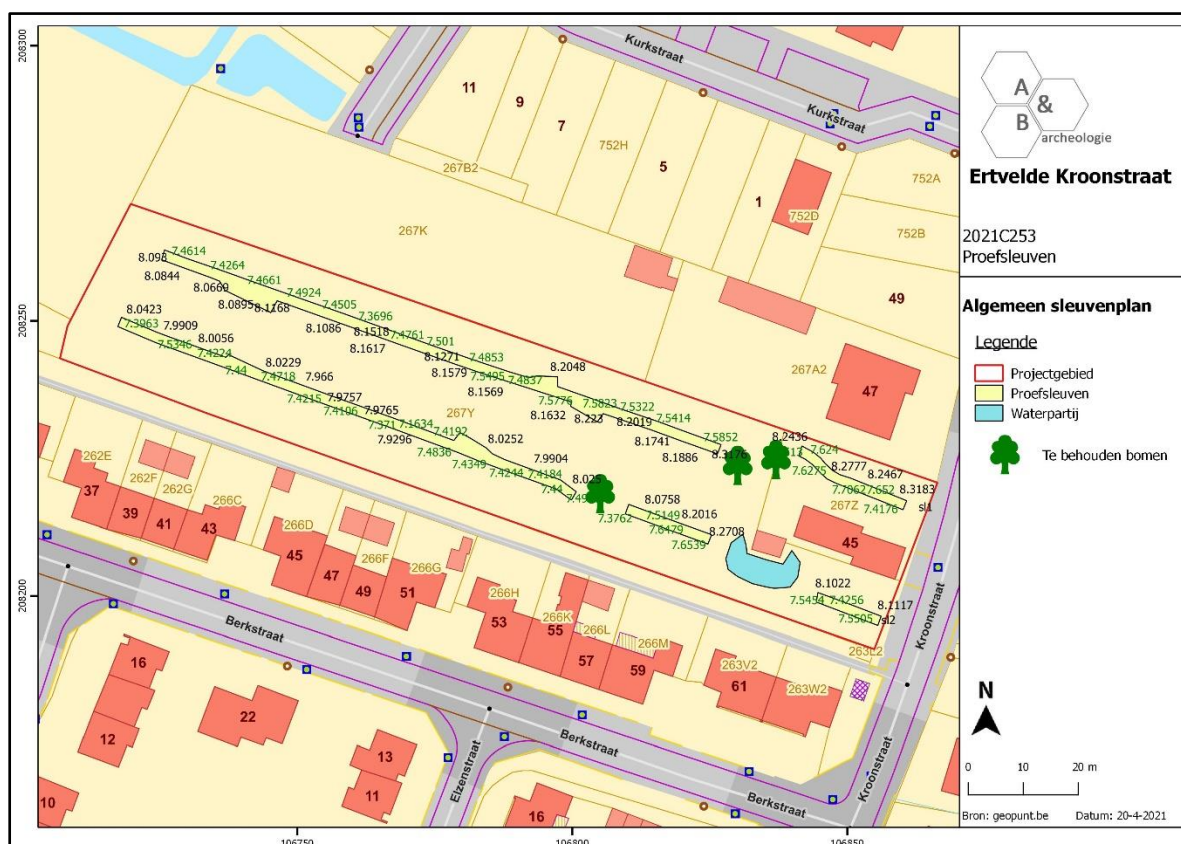
Figuur 5 Vooropgesteld sleuvenplan (bron: bureaustudie).

Figuur 6 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 7 Projectie van het algemeen sleuvenplan op de meest recente luchtfoto (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB met aanduiding van de hoogtes van het archeologisch vlak (groen) en het maaiveldniveau (zwart) (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Sfeerbeeld bij de aanleg van de proefsleuven, met op de achtergrond de bomenrij.

Figuur 10 Sfeerbeeld bij de aanleg van de proefsleuven.

2. Assessment

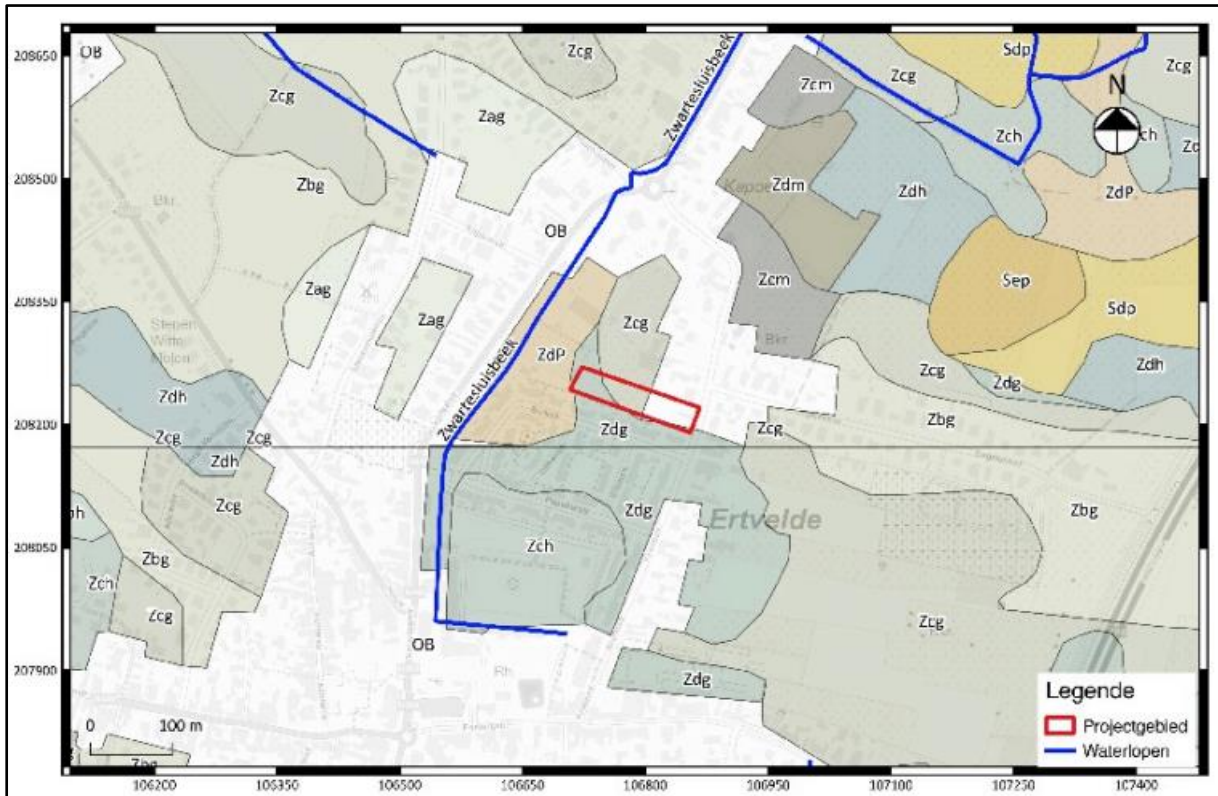
2.1. Aardkundige opbouw

De aardkundige opbouw van het projectgebied werd op het terrein vastgesteld door het aanleggen van 3 bodemprofielen. Op deze manier werd een waarheidsgetrouw inzicht verkregen in de bodemopbouw over het gehele terrein.

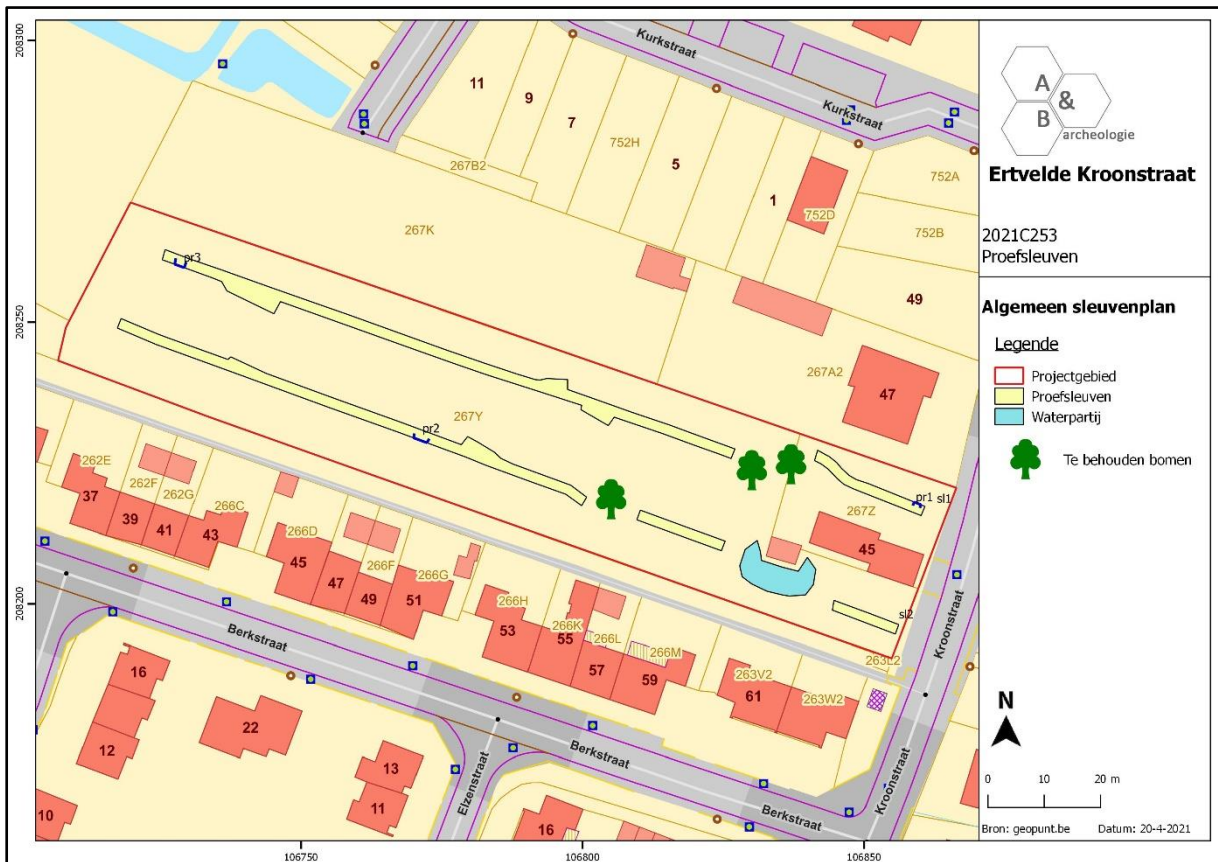
De bodemkaart karteert het projectgebied als een Zdg-, Zcg- en OB-bodem. De Zdg-bodemserie betreft matig natte zandbodems met een duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. Het Zcg-bodemtype betreft matig droge zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Deze podzolen hebben een bouwvoor met een laag humusgehalte. Het OB-bodemtype verwijst naar (nog niet gekarteerde) bebouwde zones. Nabij het projectgebied, aan de westelijke zijde, komt ook de bodemserie ZdP voor. Dit zijn matig natte zandbodems zonder profiel of met een onbepaald profiel.

Het proefsleuvenonderzoek en de geplaatste bodemprofielen tonen éénzelfde bodemopbouw aan, meer bepaald een AC-profiel. Onder de donkerbruine, natte, teelaarde bevindt zich op een diepte van ca. 40 tot 60cm de zandige gelige tot witgele C-horizont. De aanwezigheid van een podzol werd niet meer vastgesteld. Landbouwactiviteiten hebben gedurende de laatste eeuwen de bodem vermengd waarbij de oorspronkelijke bodemopbouw en de top van de C-horizont opgenomen werd in de teelaarde. Dit is duidelijk waar te nemen in de onregelmatige sterk golvende overgang tussen de A en C-horizont.

De proefsleuven werden aangelegd op één archeologisch niveau, namelijk de C-horizont. Deze bevond zich ca. 40 tot 60cm onder het huidige maaiveldniveau. De C-horizont bevindt zich in het westelijke deel op ca. +7,45m TAW en in het oostelijke deel op ca. +7,55m TAW. Er is bijgevolg sprake van een minimaal hoogteverschil over het totale plangebied.

Figuur 11 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: bureaustudie).

Figuur 12 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB met aanduiding van de referentieprofielen (bron: geopunt).

Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 (oosten – AC).

Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 1 (westen – AC).

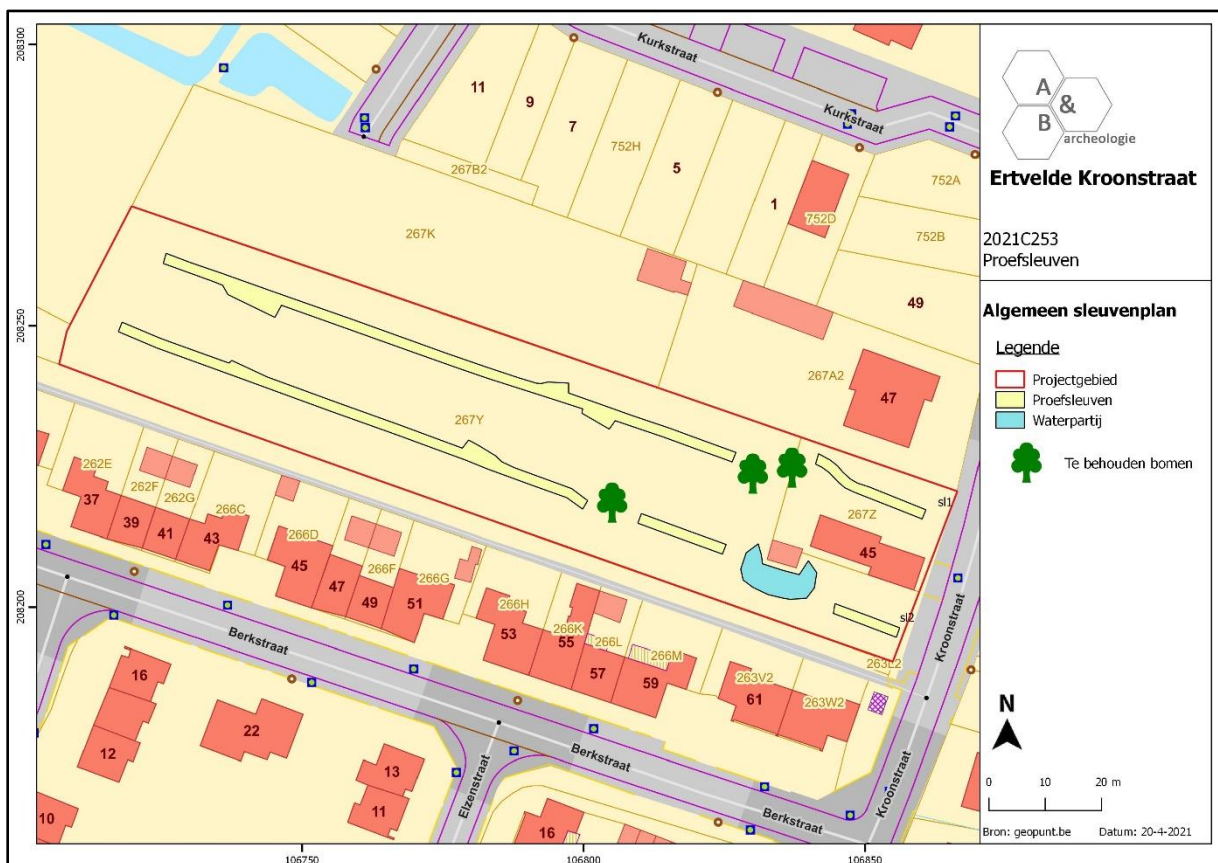

Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 2 (centraal – AC).

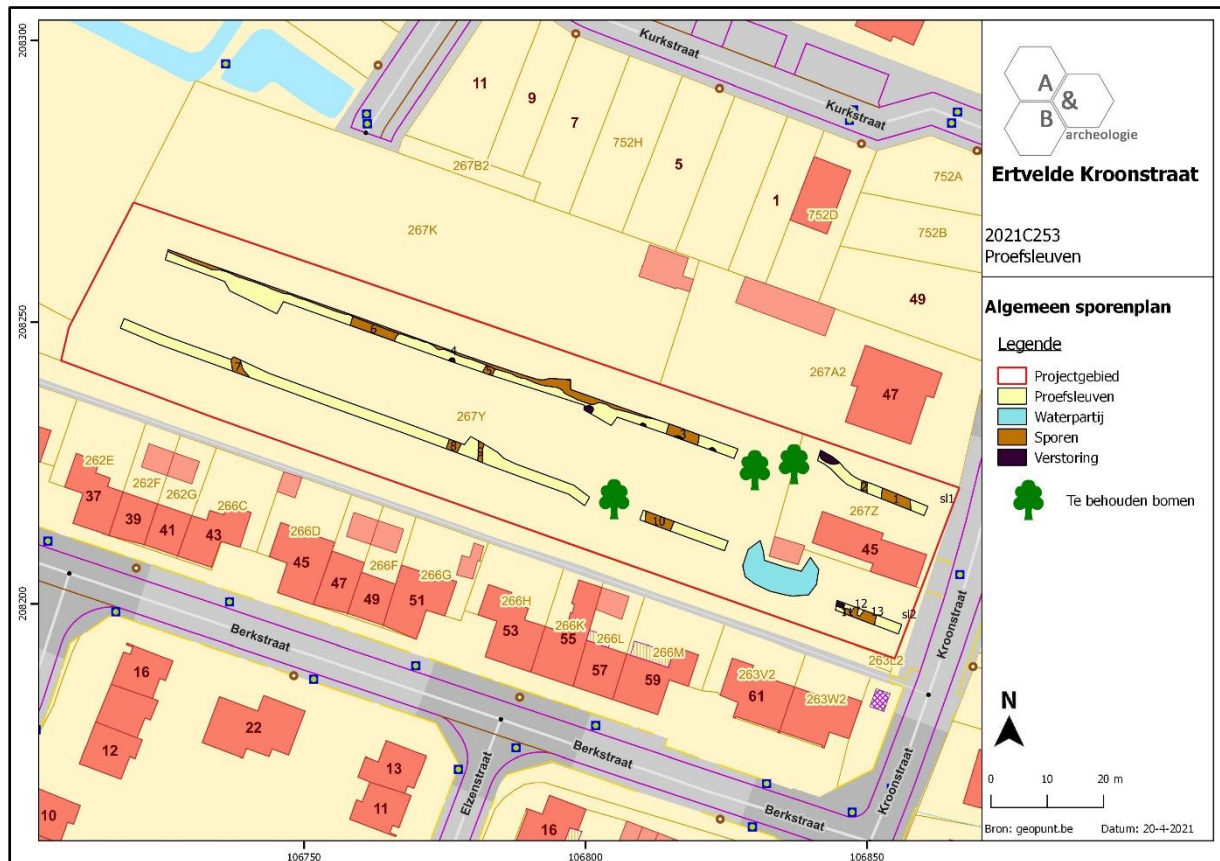
2.2. Assessment sporen

Het proefsleuvenonderzoek leverde uitsluitend sporen op met een waterhoudende functie. In totaal werden 13 spoornummers (S1-S13) uitgedeeld aan greppels en grachten met een NO-ZW en NW-ZO oriëntatie. De greppels en grachten staan onderling in verband met elkaar en delen het voormalige perceel in, in meerdere kleinere percelen. De oriëntatie komt bovendien nog overeen met de perceelsstructuur zoals te zien op het huidige kadaster. De grachten en greppels tekenen zich scherp af met een donkerbruine tot donkerbruingrijze kleur, een zandige textuur en het voorkomen van baksteenbrokjes. Gezien hun vulling, aflijning en de aanwezigheid van baksteenbrokjes kan een datering in de vroegmoderne tijd vooropgesteld worden.

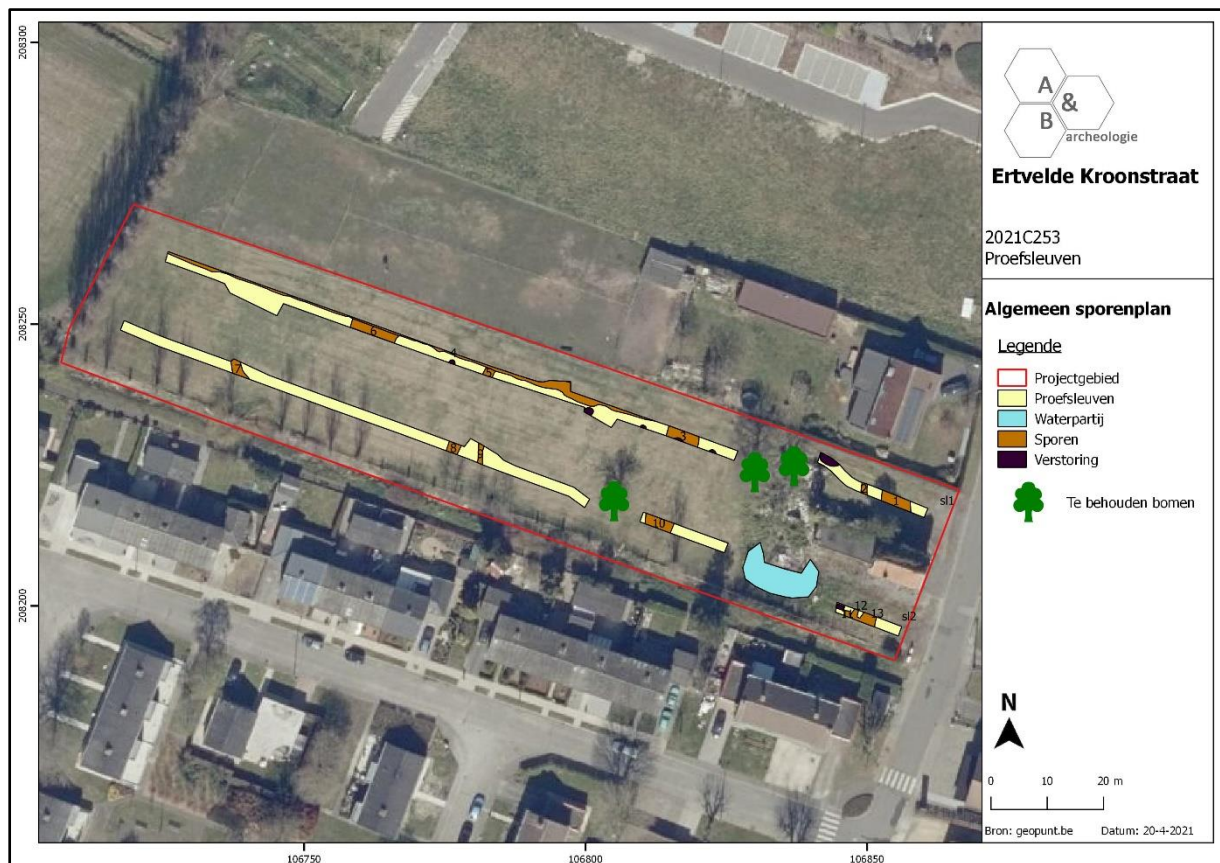
Bijkomend werden enkele verstoringen opgetekend die gelinkt kunnen worden aan landbouwteelten (beddenbouw, boomgaard, ...). Bijkomend dient opgemerkt te worden dat het plangebied zeer nat is, mede daardoor werden in het verleden watervoerende grachten aangelegd ter drainering van het terrein.

Figuur 16 Sleuvenplan geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).

Figuur 17 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).

Figuur 18 Allesporenkaart geprojecteerd op de meest recente orthofoto (bron: geopunt.be).

Figuur 19 Zicht op gracht S1 en greppel S2 (sleuf 1 – westelijke zone)

Figuur 20 Zicht op de gracht S8 in sleuf 2.

Figuur 21 Zicht op de greppel S9 in sleuf 2.

Figuur 22 Zicht op spitsporen en beddenteelt in het westelijke deel van sleuf 1.

2.3. Assessment vondsten

Niet van toepassing. Er werden geen vondsten aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

2.4. Assessment stalen

Niet van toepassing. Er werden geen stalen genomen tijdens het vooronderzoek. De aangetroffen sporen zijn van een subrecente datering en bleken niet zinvol tot het nemen van stalen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek.

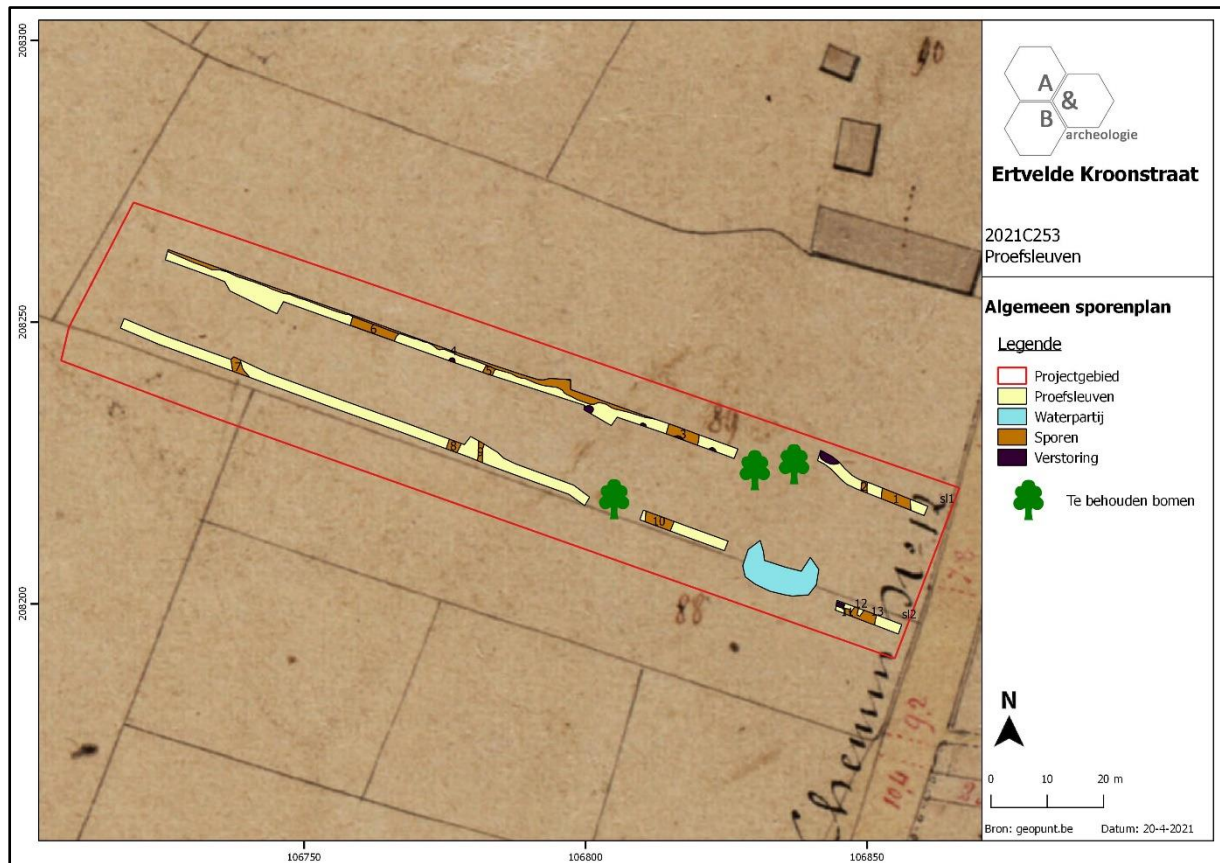
2.5. Assessment conservatie

Niet van toepassing.

2.6. Datering, interpretatie en confrontatie met voorgaande onderzoeksfases

In de bureaustudie werd het volgende omschreven: *‘Het projectgebied bevindt zich ten noorden van het centrum van Ertvelde en heeft een hoog archeologisch potentieel. In de nabije omgeving van het projectgebied zijn er verschillende locaties bekend die behoren van de periode van de middeleeuwen tot die van de wereldoorlogen, tevens zijn er mogelijke brandrestengraven gevonden waardoor er een verwachting bestaat voor metaaltijden of de Romeinse periode. Bodemkundig situeert het projectgebied zich op Zdg-, Zcg- en OB-bodemtypes. De Zdg-bodemserie betreft matig natte zandbodems met een duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. Het Zcg-bodemtype betreft matig droge zandgronden met een duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Deze podzolen hebben een bouwvoor met laag een humusgehalte. Het OB-bodemtype verwijst naar (nog niet gekarteerde) bebouwde zones. Nabij het projectgebied, aan de westelijke zijde, komt ook de bodemserie ZdP voor. Dit zijn matig natte zandbodems zonder profiel of met een onbepaald profiel. Reeds uitgevoerde landschappelijke boringen direct ten westen en ten noorden van het projectgebied hebben aangetoond dat er geen podzolen aanwezig waren, deze bodems hadden een Ap-B-C of een Ap-C bodemopbouw. Landschappelijk gezien ligt het projectgebied op een heuvelflank met in de omgeving een waterloop, de Zwartsuisbeek. Op het historisch kaartmateriaal is te zien dat het projectgebied steeds binnen de rurale omgeving van Ertvelde lag en nooit bebouwd werd in de loop van de 18de eeuw, 19de eeuw of begin 20ste eeuw. De luchtfoto’s tonen wel aan dat het oostelijk deel van het projectgebied bebouwd was sinds 1971 tot het heden. Voor het projectgebied zelf kan een archeologische verwachting worden vooropgesteld voor grondsporensites vanaf prehistorie tot en met de nieuwe tijd.’*

Voor het plangebied was bijgevolg een hogere archeologische waarde. Het archeologisch vooronderzoek kon bijgevolg nuttige kenniswinst opleveren over de ontwikkeling van het plangebied en de directe omgeving. Het sleuvenonderzoek heeft echter aangetoond dat binnen de grenzen van het plangebied uitsluitende waterhoudende structuren aanwezig zijn die het voormalige terrein indeelden in percelen. De grachten en greppels zijn van gezien hun vulling en aflijning van een recentere oorsprong. De oriëntatie van de grachtsystemen volgen de huidige kadastrale percelering. Op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen is de perceelsindeling op de zuidelijke percelen nog waar te nemen. De grachten in het plangebied zelf lijken hiervan een verderzetting. Bijkomend werden restanten van landbouwactiviteiten waargenomen in de vorm van spitsporen en beddenteelten. Ook de bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde. Een bijkomend archeologisch onderzoek zal geen nuttige kenniswinst meer opleveren. Er dient dus geen verder onderzoek meer te gebeuren.

Figuur 23 Projectie van de sleuven en sporen op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

2.7. Synthese

2.7.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Ondanks de landschappelijke ligging en het archeologisch kader werden uitsluitend waterhoudende sporen aangetroffen. De grachten en greppels zijn van gezien hun vulling en aflijning van een recentere oorsprong. De oriëntatie van de grachtsystemen volgen de huidige kadastrale percelering. Op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen is de perceelsindeling op de zuidelijke percelen nog waar te nemen. De grachten in het plangebied zelf lijken hiervan een verderzetting. Bijkomend werden restanten van landbouwactiviteiten waargenomen in de vorm van spitsporen en beddenteelten. Ook de bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde.

De kenniswinst werd bijgevolg behaald in het archeologisch vooronderzoek en gezien het vooronderzoek uitsluitend waterhoudende grondsporen aan het licht bracht, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd binnen het plangebied.

2.7.2. Beantwoording onderzoeksvragen

In het programma van maatregelen bij de bureaustudie werden de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- In hoeverre is de oorspronkelijke bodem (sub)recent verstoord?

Het proefsleuvenonderzoek en de geplaatste bodemprofielen tonen éénzelfde bodemopbouw aan, meer bepaald een AC-profiel. Onder de donkerbruine, natte, teelaarde bevindt zich op een diepte van ca. 40 tot 60cm de zandige gelige tot witgele C-horizont. De aanwezigheid van een podzol werd niet meer vastgesteld. Landbouwactiviteiten hebben gedurende de laatste eeuwen de bodem vermengd waarbij de oorspronkelijke bodemopbouw en de top van de C-horizont opgenomen werd in de teelaarde. Dit is duidelijk waar te nemen in de onregelmatige sterk golvende overgang tussen de A en C-horizont. In het vlak konden bovendien beddenteelten en spitsporen opgemerkt worden.

- Zijn er archeologisch relevante sites aanwezig?

Het sleuvenonderzoek heeft aangetoond dat binnen de grenzen van het plangebied uitsluitende waterhoudende structuren aanwezig zijn die het voormalige terrein indeelden in percelen. De grachten en greppels zijn van gezien hun vulling en aflijning van een recentere oorsprong. Op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen is de perceelsindeling op de zuidelijke percelen nog waar te nemen. De grachten in het plangebied zelf lijken hiervan een verderzetting. Bijkomend werden restanten van landbouwactiviteiten waargenomen in de vorm van spitsporen en beddenteelten. Ook de bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-

horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde.

- Wat is de omvang en begrenzing van deze archeologische sites?

Niet van toepassing.

- Wat is het wetenschappelijk potentieel van de aanwezige sites?

De kenniswinst werd bereikt bij het archeologisch vooronderzoek. De aangetroffen sporen betreffen grachten en greppels die gezien hun vulling en aflijning van een recentere oorsprong dateren. De oriëntatie van de grachtssystemen volgen de huidige kadastrale percelering. Op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen is de perceelsindeling op de zuidelijke percelen nog waar te nemen. De grachten in het plangebied zelf lijken hiervan een verderzetting. Bijkomend werden restanten van landbouwactiviteiten waargenomen in de vorm van spitsporen en beddenteelten. Ook de bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde.

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?

Er is sprake van slechts één archeologisch niveau, in de top van de C-horizont, meteen onder de teelaarde. De C-horizont bevond zich ca. 40 tot 60cm onder het huidige maaiveldniveau. De C-horizont bevindt zich in het westelijke deel op ca. +7,45m TAW en in het oostelijke deel op ca. +7,55m TAW. Er is bijgevolg sprake van een minimaal hoogteverschil over het totale plangebied. De bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde.

- Kan er een link gelegd worden tussen de aangetroffen site en de sites die in het verleden reeds in de omgeving werden onderzocht?

Het plangebied leverde uitsluitend watervoerende grondsporen op die gedateerd kunnen worden in de vroegmoderne tijd. Deze kunnen niet gelinkt worden aan sites in de omgeving waarbij sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen werden teruggevonden. Het plangebied zelf heeft steeds een functie gehad als landbouwzone, waarbij het huidige terrein vroeger in meerdere perceeltjes was ingedeeld afgebakend door grachten en greppels.

3. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Ertvelde Kroonstraat (provincie Oost-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog. De archeologienota³ bestond enkel uit een bureauonderzoek. In het programma van maatregelen was opgenomen dat een proefsleuvenonderzoek dienden uitgevoerd te worden in uitgesteld traject. In deze nota, opgemaakt onder supervisie van een erkend archeoloog, worden de resultaten van dit verder vooronderzoek beschreven.

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op een site met een normale, eenvoudige verticale stratigrafie. Het sleuvenplan zoals opgenomen in de bureaustudie voorzag in de aanleg van 2 parallelle bijna oost-west georiënteerde proefsleuven. Het vooropgestelde sleuvenplan werd conform het programma van maatregelen uitgevoerd, met uitzondering van de te behouden bomen (ca. 250m²), de waterpartij (ca. 250m²) en de hoge bomenrij aan de westelijke grens (ca. 150m²). Hier werden de sleuven onderbroken of ingekort. Voor de uitgraving werd gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak van 1,80m breed. Er werden enkele kijkvensters aangelegd om de schijnbare afwezigheid van sporen na te gaan of om inzicht te krijgen in een bepaald spoor, alsook om de verstoringsgraad te controleren. De grond werd gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Na de voltooiing van de registratie van de sleuven werden deze opnieuw gedicht.

De totale oppervlakte van de advieszone bedraagt ca. 4868m², waarvan een zone van ca. 4200m² goed onderzoekbaar bleek te zijn. In totaal werd ca. 490m² onderzocht door middel van proefsleuven en kijkvensters. De vooropgestelde dekkingsgraad van 12,5% zoals opgenomen in de Code van Goede Praktijk (te verdelen over 10% sleuven en 2,5% dwarsleuven/volgsleuven/kijkvensters) werd hiermee net niet behaald (ca. 11,7%), maar desondanks kon een goede inschatting gemaakt worden van het archeologisch potentieel dat duidelijk negatief bleek te zijn. Er werden uitsluitend waterhoudende structuren aangetroffen uit de vroegmoderne tijd.

Ondanks de landschappelijke ligging en het archeologisch kader werden uitsluitend waterhoudende sporen aangetroffen. De grachten en greppels zijn van gezien hun vulling en aflijning van een recentere oorsprong. De oriëntatie van de grachtssystemen volgen de huidige kadastrale percelering. Op de 19de-eeuwse Atlas der Buurtwegen is de perceelsindeling op de zuidelijke percelen nog waar te nemen. De grachten in het plangebied zelf lijken hiervan een verderzetting. Bijkomend werden restanten van landbouwactiviteiten waargenomen in de vorm van spitsporen en beddenteelten. Ook de bodemprofielen tonen de sterke impact aan van landbouw waarbij de ondergrens tussen de A en C-horizont zeer onregelmatig is. De top van de C-horizont werd hierbij aangeploegd en opgenomen in de teelaarde.

³ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/8152>

De kenniswinst werd bijgevolg behaald in het archeologisch vooronderzoek en gezien het vooronderzoek uitsluitend waterhoudende grondsporen aan het licht bracht, wordt geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd binnen het plangebied.

4. Bibliografie

- cai.onroenderfgoed.be
- www.geopunt.be
- <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/8152>

5. Bijlages

- Referentieprofielen

Projectcode		2021C253			Coördinaten	X 106 769; Y 208 228	
Type onderzoek		Proefsleuven					
Profielnummer		PR3			Hoogte	+7,92m TAW	
Oriëntatie		N-Z			Grondwater	niet bereikt	
Datum		16/30/2021			Classificatie	Zdg, Zcg en OB	
Weer		Zonnig				zandbodems – bebouwde zones	
Beschrijving		Bracke Maarten			Fotonr	24	
Landgebruik		Weiland			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		Gras					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	40/50	Droog	Ja	Duidelijk	Onregelmatig - golvend
H2	C	40/50	-	Droog	Nee	-	-
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkerbruin		Vrij nat		Z	Zand	Sterke antropogene invloed	
Geligwit		Nat		Z	Zand	/	

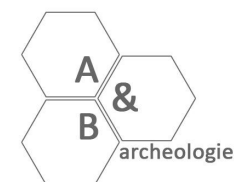
Figuur 24 Zicht op profiel 3 in sleuf 2 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op de westelijke onbebouwde zone (weiland) met links twee van de te behouden bomen, achteraan bevindt zich de bomenrij op de westelijke grens.....	5
Figuur 2 Twee te behouden bomen in het noordoosten van het terrein.	6
Figuur 3 Sleuf 2 werd onderbroken ter hoogte van de te behouden boom.	6
Figuur 4 Zicht op de sterk overwoekerde (bamboe en andere plantengroei) waterpartij in het zuidoosten van het terrein.	7
Figuur 5 Vooropgesteld sleuvenplan (bron: bureaustudie).	10
Figuur 6 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB (bron: geopunt.be).	10
Figuur 7 Projectie van het algemeen sleuvenplan op de meest recente luchtfoto (bron: geopunt.be).	11
Figuur 8 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB met aanduiding van de hoogtes van het archeologisch vlak (groen) en het maaiveldniveau (zwart) (bron: geopunt.be).	11
Figuur 9 Sfeerbeeld bij de aanleg van de proefsleuven, met op de achtergrond de bomenrij.	12
Figuur 10 Sfeerbeeld bij de aanleg van de proefsleuven.	12
Figuur 11 Uitsnede uit de bodemkaart met aanduiding van het plangebied (bron: bureaustudie).	14
Figuur 12 Projectie van het algemeen sleuvenplan op het GRB met aanduiding van de referentieprofielen (bron: geopunt).	14
Figuur 13 Profiel 1 in sleuf 1 (oosten – AC).	15
Figuur 14 Profiel 2 in sleuf 1 (westen – AC).	15
Figuur 15 Profiel 3 in sleuf 2 (centraal – AC).	16
Figuur 16 Sleuvenplan geprojecteerd op het huidige kadaster (bron: geopunt.be).	17
Figuur 17 Allesporenkaart geprojecteerd op het GRB (bron: geopunt.be).....	18
Figuur 18 Allesporenkaart geprojecteerd op de meest recente orthofoto (bron: geopunt.be).	18
Figuur 19 Zicht op gracht S1 en greppel S2 (sleuf 1 – westelijke zone).....	19
Figuur 20 Zicht op de gracht S8 in sleuf 2.	19
Figuur 21 Zicht op de greppel S9 in sleuf 2.	20
Figuur 22 Zicht op spitsporen en beddenteelt in het westelijke deel van sleuf 1.	20
Figuur 23 Projectie van de sleuven en sporen op de 19 ^{de} -eeuwse Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).	23
Figuur 24 Zicht op profiel 3 in sleuf 2 met aanduiding van de stratigrafische eenheden.....	30

- Plannenlijst

Plannummer	Type	Onderwerp	Schaal	Digitaal	Datum
1	Algemeen sporenplan	Allesporenkaart	Onbepaald	X	20/4/2021

Ertvelde Kroonstraat

2021C253
Proefsleuven

Algemeen sporenplan

Legende

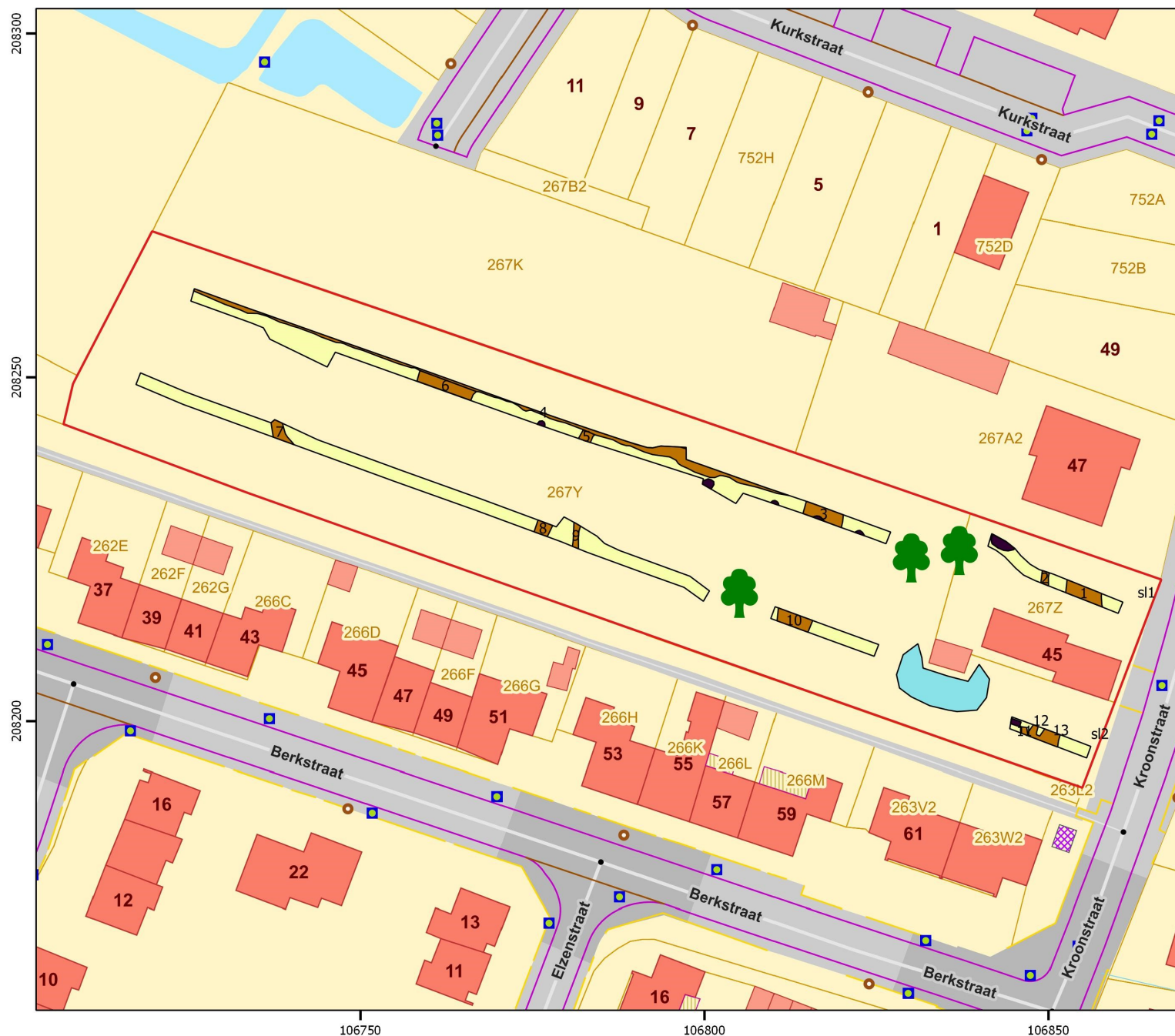
- Projectgebied
- Proefsleuven
- Waterpartij
- Sporen
- Verstoring

 Te behouden bomen

0 10 20 m

Bron: geopunt.be Datum: 20-4-2021

Sporenlijst

2021C253

Proefsleuven Ertvelde Kroonstraat

[illegible]